

Voor een uitvoerige bespreking van het nieuw ondernemingsrecht, zie de bijdrage van Jules STUYCK in het *TBH*-nummer van april 2018.

De rechtbank van koophandel wordt de “ondernemingsrechtbank” vanaf 1 november 2018

RECHTERLIJKE ORGANISATIE

Inrichting en dienst rechtbanken – Ondernemingsrechtbank – Materiële bevoegdheid

ORGANISATION JUDICIAIRE

Organisation et service des tribunaux – Tribunal de l’entreprise – Compétence matérielle

Op 1 november 2018 trad de wet van 15 april 2018 houdende hervorming van het ondernemingsrecht in werking. De wet ontmantelt onder meer het Wetboek van Koophandel, en vervangt de noties van “handelaar” en “daden van koophandel” door het nieuwe ondernemingsbegrip (nieuw art. I.1, 1° WER). Het nieuwe ondernemingsbegrip omvat onder meer alle privaatrechtelijke rechtspersonen en natuurlijke personen die zelfstandig een beroep uitoefenen (dus ook vrije beroepen, VZW’s en stichtingen).

Om het afscheid van het begrip “daden van koophandel” te belichten, gaan de rechtbanken van koophandel voortaan als “ondernemingsrechtbanken” door het leven. Het Gerechtelijk Wetboek wordt dan ook in die zin gewijzigd. Artikel 573 Ger.W. m.b.t. de materiële bevoegdheid van deze rechtbank, kreeg ook een inhoudelijke wijziging. De rechtbank van koophandel was reeds sinds 1 juli 2014 bevoegd voor geschillen tussen “ondernemingen”, maar dit werd gedefinieerd als “*personen die op duurzame wijze een economisch doel nastreven*”. Door de aanknopng bij het nieuwe ondernemingsbegrip van artikel I.1, 1° WER wordt haar bevoegdheid dus verruimd. Bovendien verdwijnt de vereiste dat het geschil betrekking moet hebben op een handeling die is verricht in het kader van de verwezenlijking van het economische doel van de onderneming. Voor ondernemingen-natuurlijke personen wordt wel een uitzondering gemaakt. De ondernemingsrechtbank zal namelijk niet bevoegd zijn voor geschillen m.b.t. handelingen die “kennelijk” vreemd zijn aan de onderneming van de natuurlijke persoon. Bij twijfel over het ondernemingskarakter van de handeling is de ondernemingsrechtbank in principe bevoegd.

De nieuwe wet versoepelt eveneens de mogelijkheid van “collectief procederen” door en tegen leden van een groepering zonder rechtspersoonlijkheid voor zover het gaat om gedingen met betrekking tot de gezamenlijke rechten en verplichtingen van de leden van de groepering. Indien deze groeperingen een inschrijving in de

KBO hebben zal het niet langer nodig zijn om ieder individueel lid op te lijsten in een dagvaarding maar kan men volstaan met de vermelding van het KBO-nummer en de zetel van de groepering. Indien binnen de KBO ook nog een persoon wordt aangeduid als algemene lasthebber, krijgt deze persoon de bevoegdheid om in rechte op te treden namens de individuele leden (als eiser en als verweerder). Dit wordt wetstechnisch bereikt door een wijziging van het artikel 703 Ger.W. Het betreft geen eigen *ius agendi* voor de organisatie zonder rechtspersoonlijkheid: de leden blijven de materiële procespartijen, alhoewel ze niet bij naam genoemd moeten worden.

Bewijs in handelszaken wordt “ondernemingsbewijsrecht”: nieuw artikel 1348bis BW van kracht vanaf 1 november 2018

BEWIJS VAN VERBINTENISSEN

Bijzondere regels – Bewijs in ondernemingszaken

PREUVE DES OBLIGATIONS

Règles particulières – En matière d’entreprises

Op 1 november 2018 trad de wet van 15 april 2018 houdende hervorming van het ondernemingsrecht in werking.

Met deze wet verdwijnt het Wetboek van Koophandel, waaronder zijn Titel III en IV betreffende de koopmansboeken en het handelsrechtelijk bewijs. Deze bepalingen worden vervangen door het nieuwe artikel 1348bis Burgerlijk Wetboek. De vroegere materiële bewijsregels in handelszaken gelden voortaan grotendeels tussen en tegen ondernemingen in de zin van het nieuwe artikel I.1, 1° WER. Het nieuwe ondernemingsbegrip is aanzienlijk ruimer dan het vroegere begrip “handelaar”. Zo vallen voortaan onder meer de vrije beroepen, de VZW’s en de stichtingen onder deze bewijsregels. Er wordt wel een uitzondering gemaakt voor natuurlijke personen die een onderneming uitoefenen. Zij zijn niet aan deze regels onderworpen wanneer het gaat om bewijs van rechtshandelingen die kennelijk vreemd zijn aan de onderneming.

Naast deze uitbreiding van het toepassingsgebied *ratione personae* valt ook de vereiste weg dat de boekhouding “regelmatig” gevoerd moet zijn om als bewijs te gelden tegen de onderneming. Binnen de regel dat de aanvaarde factuur geldt als bewijs wordt de verwijzing naar de verkoop geschrapt. De beperkingen op de mogelijkheid van de rechter om de overlegging van de volledige boekhouding op te leggen worden evenmin behouden. De mogelijkheid van de rechter om maatregelen op te leggen om de betrouwbaarheid van de desbetreffende stukken te vrijwaren wordt wel benadrukt.